

Dokumentation Dialogmöte 2, HBTQ och Normer Sydnärke ungdomsråd 2018-19

Målet med Sydnärke ungdomsråd är att få en regelbunden dialog mellan unga och beslutsfattare i aktuella frågor som rör unga, deras liv och omgivning. Ungas åsikter är viktiga och kan bidra till en förbättrad ungdomspolitik.

Den 24 januari 2019 träffades Sydnärke ungdomsråd i Kumla för dialogmöte 2 med temat HBTQ och normer. På dialogmötet deltog 22 elevrepresentanter, 4 politiker, 1 rektor och 2 folkhälsoutvecklare från Sydnärke folkhälsosteam.

Dagen inleddes med en föreläsning om HBTQ och normer med Stina Odlingson från Örebro Rättighetscenter som följdes av en dialog på temat. Dialogen genomfördes genom en version av metoden *World Café*, där korta diskussioner i olika frågor länkade till temat hölls. Nedan följer en sammanfattning av det som kom upp på dialogen.

HBTQ-normer

Hur kan vi göra för att inte förstärka de normer som finns?

- Sprida information
- Inkludera alla människor
- Alla är lika värda, oavsett läggning
- Se sina egna fördomar
- Våga säga ifrån
- Visa att det är okej att alla är olika och att ingen är fel
- Inget är rätt och inget är fel när det gäller sexuell läggning och könsidentitet
- Säga ifrån när något är fel
- Sluta använda ord som är kopplade till HBTQ-spektrat som skällsord
- Utbildning och kunskap behövs i alla led (lärare, elever, föräldrar, ledare på fritidsaktiviteter)
- Slå hål på fördomar
- Bort med machokulturen
- Försöka att inte vara fördomsfull
- Acceptera ALLA
- Ha inte förväntningar på personer t.ex. Hetero-normen, Cis-normen
- Gör något litet till att börja med för att hjälpa till, sedan jobba dig upp till något större
- Respektera varandra
- Först ändra på dig själv, sen sprid kunskapen vidare i kompisgängen
- Mer föreläsning om HBTQ i skolan
- Mer kunskap behövs
- Civilkurage – säga ifrån
- Tänka på hur en uttrycker sig

Skolmiljö (HBTQ-normer)

Vilka normer finns på skolorna och hur arbetas det med dem?

- Kunskap om HBTQ finns inte hos alla i personalen på skolorna
- Alla får inte de resurser de behöver
- Lärarna utgår ifrån att alla är tjej/kille
- Neutrala omklädningsrum (inte tjej/kille) saknas på vissa skolor
- Svårare att "komma ut" på vissa gymnasieprogram
- Att inte orka bry sig alltid (om skällsord etc.), gäller både elever och lärare
- Miljön förbättras och är på rätt väg
- Finns inte omklädningsrum för transpersoner
- Idrottslektioner är viktiga i denna aspekt, kategorisera inte människor utifrån kön
- Skolmiljön är inte anpassad efter alla men det kanske inte går till 100 %
- Flera bås i omklädningsrummen
- Gemensamma toaletter (könsneutrala)
- Dela inte upp i grupper tjejer och killar (de som inte känner tillhörighet blir utpekade och känner sig utanför)
- Skolmiljön är bra men lärare och elever är de som får se till så ingen mår dåligt
- Alla skolor bör ha likabehandlingsplaner
- Traditionella traditioner som Lucia, ska vi ha dom?

Attityder och värderingar

Vilka attityder och värderingar finns i samhället (och hur kan vi jobba med dem)?

- Allas lika värde och rätten att vara sig själv
- Macho killar och "duktiga" tjejer
- De existerande attityderna och värderingarna som finns är inte normbrytande
- Positiva: alla människors lika värde, glad och bra attityd. Negativa: Dömer andra, har förutfattade meningar, inte tacksam för de man har.
- Machokulturen och Locker room talk (Både på skolan och på fritiden)
- Transsexuella behöver inte ge något bevis på sin identitet, samma gäller alla inom HBTQ-spektrat
- Bättre acceptans
- Män ska inte gråta
- Kvinnor ska ha långt hår
- Fördomar (t.ex. Utseende)
- Vårdat språk
- Politiken ska engagera sig i HBTQ-frågorna
- Många är positiva till HBTQ
- Rädsla att bli lämnad av vänner (HBTQ-personer)
- Män/killar pratar inte om problem
- Fler män tar självmord
- Homosexuella killar svagare än "heterokillar" (en fördom)
- Finns en negativ attityd/värdering i samhället att identifiera sig utanför normen
- Om en är normbrytande blir förvirrande för omgivningen hur man ska bete sig
- Coolt att komma ut, men det får konsekvenser
- Rädsla att föräldrar inte ska acceptera det
- Varje dag på skolan är en blandning av rasistiska och homofobiska ord och värderingar

Språk

Språkets betydelse

- Våga säga ifrån (när språket är kränkande)
- Tänka på vad man säger och hur man uttrycker sig
- Politiskt korrekt språk
- Ta hänsyn till att ord kan göra ont
- Ordmissbruk
- Anta inget och ha inga fördomar
- Använd inte "bög" som skällsord
- Man ska inte använda kränkande ord
- Ansvar för ett bättre språkbruk ligger på en själv, men alla måste hjälpas åt
- Neutralisera språket
- Funktionsnedsättningar
- Språkförbristningar
- Undvik att definiera folk till kön
- Litet ordförråd – många saknar ord
- Svårt att veta om människor använder skällsord eller om de står för värderingen
- Våga säga ifrån, men det är svårt, vill inte bli utsatt själv
- Det pratas inte tillräckligt om språkbruk (på skolan och på fritiden)
- Det används olika språk i olika grupper
- Ifrågasätt varför: fråga t.ex. *hur menar du?*

Inkludering

Vad kan vi göra för att vara mer inkluderande?

- Att ALLA!!! Ska ha samma rättigheter (homo/hetero/trans etc.)
- Sluta tänka negativt, inte vara taskig
- Försök sätta sig in i den "utsatta" personens situation
- Mer kunskap om HTBQ, kunskap är makt!
- Fixa könsneutrala omklädningsrum och toaletter
- Låta alla få utbildning om just HBTQ (Lärare, föräldrar, elever och fritidsledare)
- Umgås även med dina HBTQ+ vänner
- Behandla HBTQ+ människor som man behandlar övriga människor
- LYSSNA på alla! Och låt alla få sin röst hörd
- Fler får utbildning för grunderna i HBTQ och normer för att inte döma
- Känna delaktighet och inte för kontrollerad
- Säga ifrån även om det är svårt och tänka efter själv vad man säger
- Respektera varandra
- Man får inte frysa ut andra personer
- Använd ett bra kroppsspråk
- Sprid information
- Anpassa så alla kan vara med, ju fler desto roligare!
- Våga fråga
- Stå emot fördomar

Tips och länkar

Likabehandlingsplan och trygghetsplan

- Finns på respektive skola, fråga elevhälsan eller rektor efter den som gäller för just er skola.

Örebro rättighetscenter

Hemsida

<http://rattighetscenter.se/wordpress/>

Ordlista

<http://rattighetscenter.se/wordpress/ordlista/>

RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter)

Hemsida

<https://www.rfsl.se/>

HBTQ fakta och tips

<https://www.rfsl.se/hbtq-fakta/>

UMO

Hemsida

<https://www.umo.se/>

Lästips

<https://www.umo.se/jag/>

<https://www.umo.se/vald-och-krankningar/diskriminering/>